

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 165

van **FREYA VAN DEN BOSSCHE**

datum: 2 december 2014

aan **JO VANDEURZEN**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Crisisopvang minderjarigen - Stand van zaken

Nog te veel jongeren belanden in een crisissituatie, waarbij de opvang thuis niet meer mogelijk of wenselijk is. Zij moeten snel geholpen kunnen worden. Een van de stappen daarin is hen tijdelijk op te vangen in een crisisopvanggezin of een crisisopvangcentrum. Helaas blijkt dat niet alle jongeren die er nood aan hebben ook meteen een plaats vinden in de crisisopvang. In oktober 2014 trokken nog enkele jeugdrechters aan de alarmbel omdat om deze redenen jongeren de nacht in een politiecel moesten doorbrengen.

1. Hoeveel minderjarigen hebben in 2014 een beroep gedaan op crisisopvang? Kan de minister die cijfers per maand en per provincie geven, of ze opgevangen werden in een gezin, een opvangcentrum, of elders, en hun evolutie de laatste tien jaar?
2. Kan de minister de cijfers geven over wie hen doorstuurt en plaatst?
3. Kan de minister aangeven hoeveel minderjarigen in 2014 ondanks een vraag niet dezelfde dag opgevangen konden worden in de crisisopvang? Hoeveel van hen konden nergens terecht? Hoeveel moesten de nacht doorbrengen in een cel? Kan hij ook hier telkens de cijfers geven per maand en per provincie, en hun evolutie de laatste tien jaar?
4. Wat is de evolutie van het aantal plaatsen in de crisisopvang tijdens de laatste tien jaar? Welke evolutie verwacht de minister tegen 2019?
5. Welke stappen heeft de minister sinds 8 oktober 2014, toen hij beloofde eraan te werken, ondernomen om het probleem van gebrekkige opvang te verhelpen? Welke stappen heeft hij ondernomen om op korte termijn de mismatch weg te werken tussen, enerzijds, een acuut gebrek aan crisisopvangbedden en ,anderzijds, openstaande bedden die weliswaar niet altijd als crisisopvang gemerkt staan, zodat jongeren die nood hebben aan een snelle oplossing toch ergens terecht kunnen?

ANTWOORD

op vraag nr. 165 van 2 december 2014

van **FREYA VAN DEN BOSSCHE**

1. Er zijn cijfergegevens beschikbaar over de crisisnetwerken sinds 2009. Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal aanmeldingen per jaar per regio. Een beeld per maand werd omwille van de overzichtelijkheid niet bijgevoegd. Doorheen de jaren ligt traditioneel in de maanden maart, mei, oktober en november het aantal aanmeldingen hoger dan in andere maanden.

Regio	2009	2010	2011	2012	2013	2014 tot 31/10
Regio Antwerpen	856	884	825	868	1266	1547
Mechelen-Rupel	145	108	99	133	189	210
Kempen	224	193	179	181	260	357
Antwerpen	487	583	547	554	817	980
Brussel	144	42	79	140	153	172
Regio Limburg	194	197	270	288	460	536
Regio Oost-Vlaanderen	461	462	474	485	597	851
Regio Vlaams-Brabant	175	221	223	245	347	540
Leuven	116	139	126	153	192	307
Halle-Vilvoorde	59	82	97	92	155	233
Regio West-Vlaanderen	525	615	625	726	729	877
Totaal	2355	2421	2496	2752	3552	4523

Een aanmelding kan resulteren in (1) een consult vanuit het crisismeldpunt; (2) een kortdurende intensieve interventie van 3 dagen; (3) een crisisbegeleiding van 28 dagen; (4) of een crisisopvang van 7 dagen, maximaal 1 keer te verlengen met 7 dagen. De ingezette hulpverlening door de crisisnetwerken is weergegeven in onderstaande tabel (cijfers beschikbaar vanaf 2010). Voor sommige aanmeldingen werden meerdere soorten hulp ingezet, bijvoorbeeld zowel opvang als begeleiding. Voor sommige aanmeldingen was geen relevant aanbod: interventie, begeleiding of opvang beschikbaar. In 2014 ging dat in belangrijke mate over interventie en begeleiding, in minder gevallen ook over opvang. Het crisismeldpunt registreert dan dat het aanbod dat zij wilden inzetten niet direct voor beschikbaar was. De aanmelder kan dan in tweede lijn een beroep doen op de intersectorale toegangspoort, zodat in onveilige situaties toch een opvangplaats kan gevonden worden. Anderzijds wijst de registratie 'relevant aanbod volzet' er ook op dat voor sommige jongeren geen geschikt aanbod bestaat binnen de crisisnetwerken. Het kan hierbij bijvoorbeeld gaan over jongeren met een psychiatrische problematiek. Hier kan, door het meldpunt, een doorverwijzing gebeuren naar een externe partner, zoals een ziekenhuis, crisispleegzorg of crisisopvang in een psychiatrische instelling.

Jaar	Aanbod	Antwerpen	Brussel	Vlaams-Brabant	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Totaal
2009	Consult meldpunt	441	12	92	104	159	147	955
	Interventie	149	14	21	16	70	58	328
	Begeleiding	24	3	13	4	66	30	140
	Opvang	95	28	17	54	116	197	507
	Geen relevant aanbod	30	1	10	10	36	6	93
	Externe dispatching	39	57	8	5	29	22	160
2010	Consult meldpunt	450	31	126	101	273	236	1217
	Interventie	154	6	30	33	46	80	349
	Begeleiding	32	3	27	11	60	55	188
	Opvang	141	8	37	48	112	274	620
	Geen relevant aanbod	25	0	10	3	47	17	102
	Externe dispatching	40	0	26	2	34	44	146
2011	Consult meldpunt	554	52	127	187	270	277	1467
	Interventie	144	21	54	43	55	88	405
	Begeleiding	26	11	31	6	79	66	219
	Opvang	114	13	33	47	127	278	612
	Geen relevant aanbod	52	0	12	5	16	29	114
	Externe dispatching	37	5	22	3	27	29	123
2012	Consult meldpunt	539	37	141	189	289	384	1579
	Interventie	160	28	75	51	51	56	421
	Begeleiding	42	5	30	13	74	52	216
	Opvang	168	20	36	62	147	305	738
	Geen relevant aanbod	47	1	9	10	37	36	140
	Externe dispatching	11	72	49	4	11	1	148
2013	Consult meldpunt	841	26	210	329	365	353	2124
	Interventie	184	41	88	68	63	42	486
	Begeleiding	37	17	22	14	100	42	232
	Opvang	253	25	41	72	149	321	861
	Geen relevant aanbod	117	1	16	10	55	40	239
	Externe dispatching	43	72	23	7	19	28	192
2014 tot 30/9	Consult meldpunt	941	32	267	319	508	487	2554
	Interventie	108	27	102	61	93	21	412
	Begeleiding	124	22	64	50	90	76	426
	Opvang	246	30	53	91	106	227	753
	Geen relevant aanbod	286	4	39	16	61	94	500
	Externe dispatching	32	73	35	6	12	1	159

- De belangrijkste aanmelders bij de crisismeldpunten zijn de politiediensten, de centra voor leerlingenbegeleiding, de sociale diensten voor gerechtelijke jeugdhulp, en de cliënt zelf. Met uitzondering van de sociale diensten voor gerechtelijke jeugdhulp en de cliënt is dit een stabiel gegeven over de jaren heen. De sociale diensten voor gerechtelijke jeugdhulp waren in sommige regio's nog niet sterk vertegenwoordigd als aanmelder, maar zijn dit sinds 1 maart 2014 wel. Het decreet betreffende de integrale jeugdhulp maakte het immers mogelijk om de groep

aanmelders (bijv. de omgeving van de jongere zelf, de jeugdrechtbanken,...) uit te breiden. Het crisismeldpunt wordt dus regionaal meer coördinerend naar voren geschoven als hét aanspreekpunt voor crisis. Naast de verbreding van het aantal 'aanmeldersgroepen' is het tevens belangrijk te vermelden dat de stijgende tendens in het aantal meldingen zich reeds inzette in 2013.

3. De tabel bij onder 1. bevat informatie omtrent het aantal minderjarigen die niet terecht konden in het crisisnetwerk omdat het relevant aanbod niet beschikbaar was. Er zijn geen cijfers beschikbaar over het aantal jongeren dat de nacht moet doorbrengen in een cel.
4. Van bij de start van de werking van de crisisnetwerken werd het onderscheid gemaakt tussen 'verzekerd aanbod' en 'mogelijk aanbod' voorzien. Het verzekerd aanbod houdt in dat een voorziening exclusief plaatsen vrijhoudt voor het crisismeldpunt of garandeert dat zij een jongere kunnen opvangen of begeleiden wanneer daar vraag naar is. Het mogelijk aanbod bestaat uit partners die bevestigd worden door de crisismeldpunten en die hulp bieden indien zij een plaats open en beschikbaar hebben. De capaciteit van de netwerken, ook voor wat betreft de opvang, wordt dus op twee manieren voorzien. Het aanbod in die hulpprogramma's crisis is voortdurend in evolutie. In 2012 stelde het beleidsrapport crisis dat in alle regio's het aanbod voldoende was om aan de vraag tegemoet te komen. In 2013 werd een stijging van de instroom vastgesteld en ook in 2014 zette die tendens zich voort. In 2014 werd in verschillende regio's het initiatief genomen om nieuwe partners te zoeken om een bijkomend aanbod te doen in de crisisnetwerken. In alle regio's werden gesprekken aangeknoopt met voorzieningen binnen Jongerenwelzijn en Kind en Gezin om een extra engagement in het crisisnetwerk op te nemen. Deze gesprekken moeten uitmonden in 2015 in een verdere uitbreiding van het opvangaanbod in Antwerpen met minimaal 6 plaatsen. Ook vanuit het VAPH werden 2 extra plaatsen voorzien voor het crisisnetwerk in Antwerpen. In Limburg werden in 2014 3 extra plaatsen goedgekeurd voor het verzekerd aanbod voor de doelgroep van jongeren ouder dan 12. In Oost-Vlaanderen werden 3 netwerkdagen georganiseerd waarbij alle organisaties van de regio werden uitgenodigd, en gevraagd werden welk engagement zij konden opnemen in het crisisnetwerk. Er werden partnerschappen gesloten waarbij vooral een bijkomend mogelijk aanbod werd gerealiseerd. In West-Vlaanderen is een aanvraag lopende voor een extra plaats verzekerd aanbod voor de regio Brugge, waar aanbod ontbreekt voor jongeren (+12). In Vlaams Brabant is een sterk aanbod voor -12 jarigen maar is op piekmomenten het aanbod voor +12 jarigen onvoldoende. Er werd afgesproken met Brussel dat men ook beroep kan doen op het aanbod in het hulpprogramma van Brussel.
5. De noodzaak om de opvangcapaciteit voor crisissituaties in Antwerpen te verhogen, was reeds gesignaleerd voor de zomer vorig jaar. Bij punt 4 werden de initiatieven toegelicht om in verschillende regio's bijkomende partners te zoeken. Voor Antwerpen betekent dit zeer concreet dat inmiddels het crisisaanbod wordt versterkt met minimaal 8 opvangplaatsen. Zoals u weet, werd daarnaast ook het meldpunt te Antwerpen al met 1 VTE versterkt. De afspraken over de open plaatsen die niet als crisisopvang gemerkt staan binnen de intersectorale toegangspoort zijn gemaakt. Binnen de intersectorale toegangspoort wordt een registratie bijgehouden van deze beschikbare open plaatsen. Deze registraties zijn natuurlijk steeds momentopnames, waarvan de situatie per dag erg kan verschillen. Vanuit een actieve jeugdhulpregie wordt op basis van de registratie en aan de hand van de cliëntkenmerken een beleid gevoerd om, naast de verhoging van het aantal opvangplaatsen in het crisisnetwerk (zie boven), een open plaats zo snel als mogelijk in te vullen. Bovenop de groei van de capaciteit door het verhogen van het aantal bestaande plaatsen dat beschikbaar wordt gesteld in de netwerken door de diverse sectoren (zie boven) zal prioritair in 2015 nog een bijkomende investering in het aanbod van de netwerken worden gerealiseerd.